

Min Kamp med Mormonen.

Af Johan Nielsen.

Indsendt af Mrs. Linden, Chicago.

(Fortsat.)

Da jeg nu saaledes havde talt til Folket, tog jeg Dr. son Pratts Bog frem, holdt den i Bejdet og sagde: „Alt det, jeg nu har fortalt om Mormonernes Lære, staar her i denne Bog, og der er aldrig nogen Mormon, der skal kunne nægte, at det jo er deres Lære; thi det er en Bog, som er udgivet af dem selv; den er skrevet af en af deres tolv Apostle, nemlig Desjon Pratt, og stude her være nogle Mormoner til Stede, som ønske at modbevise, hvad jeg har sagt, eller beviise deres Læres Sandhed, saa vil jeg bede dem om at komme frem, for at vi i alt Folkets Paahør kunde tale derom.“ Da jeg kom med denne Opfordring, var der tre Mænd, der arbejdede sig igennem og drog ud af Døren. Det var tre Mormonpræster, og jeg kunde se, at det var stor Opsigt blandt Folket, at de løb deres Vej i Stedet for at forsvare sig.

Da det var til Ende, og jeg kom ned af Forhøjningen, hvorpaa jeg havde staaet og talt, stiplede Folk omkring mig og bad, at jeg endelig vilde afholde en Forsamling endnu, før jeg rejste — jeg var ellers bestemt paa at rejse næste Dag. Derefter var der en gammel Mand og hans Datter, som bad mig at følge med dem hjem; hans Kone havde ligget sig saa længe og onskede at tale med mig. Jeg fulgte denne Opfordring, og der var nogle Fruentimere, som fulgte med os. Da vi kom derhen, og jeg havde talt noget med den unge, begyndte den ene af de Koner, som var fulgt med, at beklage sig, at hun nu kunde forstaa, at hun var bedragen af Mormonerne, hvorfor hun nu gerne vilde fra dem og atter optages i vort Kirkesamfund, naar hun blot vidste, hvordan hun skulde være sig ad. Jeg tilsvarede, at jeg vilde følge hende hen til Stiftsprovsten, saa vilde han nok tage sig af hende, naar det var hende alvorlig om at gøre at blive salig. Jeg foreholdt hende, at det ikke kunde hjælpe hende til Salighed, at hun forlod Mormonerne, dersom hun ikke af sit gamle Herte vendte sig til Vorherre, og det kunde lige saa lidt hjælpe hende til Salighed, at hun blev optaget i det udbortes Kirkesamfund, dersom hun ikke af Herrens igen blev optagen i de Helliges Samfund, hvori hun blev optagen ved sin Barnebaad. Hun maatte vide, at det var hendes Daabs Naade og den Pagt, Herren havde oprettet med hende, i hvilken hun havde lovet at forblive indtil sin sidste salige Ende; det var dette højtidelige Løfte, hun havde fornaeglet, og det maatte hun komme til en levende Erkendelse af og bede Herren sin Gud, at han vilde forlade hende den Synd, hun dermed havde begaaet, saa kunde jeg ogsaa sige hende til Trost, at Herren ikke var gaaet fra sin Pagt, naar hun erkendte sin Synd og bad Herren om at forlade den for Jesu Skyld, men var villig til at forlade hende den og antage hende igen som sit Barn. Da kunde hun saa Glæde af at blive optaget igen i Herrens levende Menighed, i de Helliges Samfund, som Mormonerne havde forledt hende til at forlade, og saa maatte hun atter forny sin Daabs Pagt med Herren sin Gud og bede ham om at give hende Naade og Kraft ved sin Helligaand til at blive sin Pagt tro indtil sin sidste, salige Ende.

Som jeg saaledes talte med hende, som Stedets Præst for at se til den unge. Han blev meget glad derved og tilsvarede sig at vilde hjælpe Mormontonen til Rette, da hun i Forvejen havde tilhørt hans Menighed. Det blev da aftalt, at hun skulde komme til ham næste Dag. Da jeg kom hen til Stiftsprovsten, sagde han, at det kunde ikke nytte, jeg tænkte paa at rejse i Morgen, da der havde været saa mange hos ham og bedt ham foranstalt, at jeg endelig kom til at afholde en Forsamling. Jeg maatte derfor blivde, saa vilde han se, om vi kunde faa Lov til at afbenytte det samme Lokale igen. Jeg afholdt saa atter en Forsamling den 8. Oktober; men før Forsamlingen begyndte, som Stiftsprovsten og sagde til mig: „Jeg kan dog fortælle Dem til Deres Glæde, at den forrige Forsamling ikke gik af uden Betsignelse; thi der har været sels Mormoner hos mig i Dag og bedet om at blive optaget i vort Kirkesamfund igen, og da jeg spurgte, hvad der havde bevaaget dem dertil, svarede de, at de ved, hvad der blev talt i Forsamlingen, blev overbevist om, at Mormonernes Lære var Bedrageri; thi da de de efter Forsamlingen travede deres Præster til Ansvar, fordi de skatede, da de blev opfordrede til at forsvare sig, og de ikke kunde, blev der Splidagtighed iblandt dem, hvorved disse sels forlod dem. Ved den sidste Forsamling som Mormonpræsterne ikke; thi de fik nok ved den første. Der var heller ikke saa mange Mennesker til den sidste Forsamling som til den første; thi den første var paa Frederik den Sjundes Fødselsdag, paa hvilken alle Daglige var fri for Arbejde og Soldaterne fri for Væbne. Den sidste Forsamling var om Formiddagen, fordi vi ikke kunde faa Lokale om Eftermiddagen; men der var alligevel mange Mennesker. Jeg besøgte ogsaa Bistoppen, som modtog mig med megen Velvilje og gav mig en kritisk anbefaling til alle Præster og Menighedsmedlemmer i sit Stift og bad dem modtage mig med Velvilje og fremhjælpe mig. Denne Opfordring efterkom Præsterne ogsaa trodsigen i Betsignelse.

Nu vilde jeg ønske, at disse Fortællinger maatte tjene mine Trosvbrødre og -Søstre til Advarsel mod Sekterne, som drager omkring med deres falske og forførende Læredom, saa de tager Jesu Formaning til Hjerte, naar han hos Matth. 7, 15 siger: „Men vogter Jer for de falske Profeter, som komme til eder i Faarsklæder, men ere indvortes ribende Ulde“. Men lad os alle ret af Hjertens Grund bede Vorherre om, at han vil give os Naade ved sin gode Helligaand, at vi ret kan kigge os den Frelse, som Jesus ved sin forsonende Lidelse og Død har forberedt os, og som vor tære Fader og Gud har skænket os af sin frie Naade, da han i den hellige Daab antog os til sine Børn paa de Vilkaar, at vi skulde forsage Djævelen og alle hans Gerainger og alt hans Væsen, og tro paa den treenige Gud, Fader, Søn og Helligaand. Lad os derfor bede vor Gud og Fader i Jesu Navn, at han ved sin Helligaand vil gøre Troen levende i vore Hjertes; thi det er ikke nok, at vi ved Trosvbetendelsen og kan læse den enten i Bogen eller udenad; men den faldes netop vor Trosvbetendelse, fordi vi i Betendelsen udtaler den Tro, som skulde være levende i vore Hjertes. Har vi denne Tro levende i vore Hjertes, saa har vi i denne Tro Jesus med alt, hvad han er og har, og han er vore Synders naadige For-

lædelse, det evige Liv, saa vi alt her i Gaabet er salige og kan være vis paa at faa denne Salighed i Nidelsen og Bestuelen i den himmelske Herlighed, naar vi bliver kensstandige i Troen indtil Enden. Al denne Salighed er os skænket og givet af Guds frie Naade, da han i den hellige Daab genfødte os til et levende Haab, som Apostelen Peter siger, uden at vi har gjort det mindste dertil eller har andet at gøre for at komme i Besiddelse deraf end at oplade vore Hjertes for Jesus, som siger: „Jeg staar for Ederes Hjertes Dør og banker, og dersom nogen laaber op, vil jeg komme ind og holde Raadere med ham og han med mig“. Men naar vi med Troens Haand har modtaget denne Guds Naadegave, og vil leve som Guds Børn, saa enhver kan se, hvem vi hører til, og hvor vi har hjemme, da faar vi meget at gøre med at forvare og forsvare vor Pagt; thi da først begynder Striden mod vore Salighedsfjender; da er det fornødent at tage Pauli Formaning i Brevet til Epheserne 6, 11, til Hjerte, hvor han formaner os til at iføre os Guds fulde Rustning, at vi kan være mægtige til at staa imod Djævelens snebige Ansøg; thi det er Guds Børn Djævelen er saare fjendsk paa, og anbeder al sin Hvid for at føre dem bort fra deres Livs Gud, og dertil bruger han ogsaa Sekter som sine Redskaber. Vi har set — desværre — at mange har ladet sig forføre og bedrøve af deres forsørgte Tale. Derfor er det mit Hjertes Ønske, at disse mine Fortællinger saavel som disse mine ensfoldige men velmente Formaning maatte blive mine Trosvbrødre til nogen Opbyggelse og Beskyttelse i vor allerhelligste Tro, og dertil give vor tære Gud og himmelske Fader sin Naade ved sin Helligaand for Jesu Skyld.

Amen!

Omvender Eder, thi Himmeriges Rige er kommet nær.

Foredrag holdt ved det femte nordiske Studentermøde med kristeligt Program af

C. Skovgaard-Petersen.

Matth. 3, 2.

Da jeg modtog Opfordringen til ved denne Lejlighed at holde et Foredrag over Johannes den Døbers vakkende Ord: „Omvender Eder, thi Himmeriges Rige er nær“, da kunde jeg ikke lade være med at tænke: hvad vilde vel Johannes den Døber have sagt her til? Hans Ord var et Flammesværd, der sigtede paa Samvittighedsberne — „men“, tænkte jeg, „naar de skal gøres til Genstand for et Foredrag, hvad bliver de saa til? gaar Brodden saa ikke af dem — og Livet og Kraften? ... Foredragstønen er farlig, naar det gælder Samvittighedsager; den slæder let den hellige Åsror i bløde Klæder.

Dag — jeg ved, at det var mindst af alt Meningen. Og Gud bevare mig derfor! De bløde Klæder har vi nok af. Jeg vilde nemlig være med til at forvandle Livet i Ordene: „Omvender Eder!“ til en Slags Naads-Lig, saa det hele blot blev en ulastelig Tanteobduktion af Omvendelsens Begreb og Indhold. — Derved var lidet bundet. — Vi er her til et Naadens Stævne og begærer, at A a d e n s Gerning maas se.

Og derfor, — om jeg end skal gaa Foredragets Tankeomveje, snarere end Vidnesbyrds lige Vej, saa lad mig dog straks faa sagt det: Sammen af alt, hvad jeg har at sige, er og bliver dette i Simplet, hellig Ensform: „Omvender Eder, thi Himmeriges Rige er nær“. — Jeg har et Indtryk af, at mange af dem, der er komne sammen i disse Dage, endnu ikke har taget personlig Stilling til Kristus. Nu — det er godt, at I kom alligevel! Men brug saa Dagen! Tag ikke herfra, før I har faaet Klarhed over eder selv og er blevne ret vendte. Slutted eder Sjæl for Sjæl til Herren; — stiller eder med ubestemt Herte frem i den Højestes Slagorden! Lad Herrens Naade blive eders Kraft fra Ungdommen af og Herrens Gud eders Sange i Udøvelighedens Land. — Husk, at Herren er her og vil tale med jer. — Mine Ord vil kun være en ydmyg Genlyd af den Røst, der forud beredte Herren Vej.

Har den Røst da Grund til at lyde? Har Johannes den Døber et Bud til denne Slægt? — Ja, han har. Han raaber forud i Judæas Ørten: „Himmeriges Rige er nær!“ Han raaber det samme til os og alle. Thi det er Sandhed — en velsignet og maneret Sandhed, at Himmeriges Rige er kommet nærmere til denne Slægt — og særlig til de unge i denne Slægt — end nogeninde før. Lovdet for os er sandelig salbet i liflige Tider. Mon jeg siger for meget, naar jeg paaftaar, at vore Dages Ungdom er lyfteligere stillet fremfor Ungdommen i nogen tidligere Slægt — ja, at Vejen til Kristus næppe nogeninde før i Menighedens Historie har været saa banet for de unge som nu? — Selvfølgelig har der til enhver Tid kunnet ledes et helt og fuldt og sunde Liv i Kristus — ogsaa af de unge. Men som Helhed er det dog sandt, at Himmeriges Rige er kommet nærmere til de unge i denne Slægt end i forbigangne Tider.

Howdan det? Howdan har Evangeliet da formet sig i vor Slægt, og hvilke er Guds Riges Raar?

Lad mig kortelig nævne nogle af vor Tids kristelige Fortrin fremfor tidligere Tiders, — idet jeg særlig tager Sigte paa det, der har Betydning for Evangeliets Antagelse af de unge.

Der er da først — som enhver kan se — for Tiden eet, jeg kunde næsten sige endt Maal af Modstand mod Troen. Vi ved, at det er ikke nu som i Martyrtidens Dage, da det gjaldt at staa imod indtil Blodet — og da Kristendommen for en Del skulde sig borte i Katastomer og Gravkaldere; ej heller er det nu, som det bliver i Antikristens Dage, naar Menigheden skal sligte for Dragen ud i Ørtene; — en Kristendom i „Gravkaldere“ eller i „Ørtene“, uden nogen jordisk Mulighed er ikke i udpræget Grad en Kristendom for de unge. —

Nu til Dags derimod er der Modstand nok til at ægge og vække og til at indskræmpe os den store Sandhed, at Guds Rige ikke er af denne Verden; — men der er dog ikke det Højdemaal af Modstand, der træder de oberordnede Øre, — eller som tvinger Kristendommen ned i Gravkaldere og borte i Ørtene.

Endvidere er det for Tiden fri for mange tidligere Tiders teologiske Utopier. Det er ikke nu til Dags som i

Rejsefartens Dage, da Kirken forblødt sig i Kampe om en Tøddel og et Jota, og da Klædehandlere og Høstere og Borgere filosoferede og disputerede, om Sønnen var født eller ikke født, stabt eller ikke stabt; — — ej heller er det nu som i Stolasitens Dage, da Kirken mere var Fjendsmægler mellem Filosofien og Teologien end mellem Samvittighedsberne og Gud; — — eller som i Ortodoksismens Tider, da man i Sandhed søgte mange Spidsfindigheder og stræbte at uniformere Vanerne ved at presse alt og alle ind i Konfessioner. — — Alt det var ikke i særlig Grad en Kristendom for de unge. Hvor let kunde ikke en sund, frisk Ungdom i saadanne Tider vende sig bort fra Evangeliet, som om det alt sammen blot var kirkeligt Pindehuggeri; — eller, om de blev grebne deraf, hvor let kunde de ikke saadanne Tiders Troeskaar forvandle de unge til blotte teologiske Kampmaner, der nøjedes med at sætte sig paa deres egne høje Tankers Tagrøg og gale, men glemte at sidde ydmyg stille som Synere ved Jesu Fod. Det ene fornødne blev saa let tabt af Sine; — det er jo kun de faa givet at se de store Værdier i de smaa Spørgsmaal.

Hvor langt lyfteligere er vi ikke nu stille! Nu møder vi gennemgaaende Dogmefans nok til at bevare det grundtrifselige, men ogsaa sund Sans nok til at skelne mellem de store kristelige Kendsgerninger, som I t a r fra Slægt til Slægt — og Menneskets Læsteopfattelser af disse Kendsgerninger, som vi rolig ser v e k s l e fra Slægt til Slægt.

Og vi har andre Fortrin. Det er ikke nu som i hine Tider, da det kristne Ideal var gaaet i Kloster, og den kristne Moral var bleven Afse. — — En Kristendom med ensidig Verdensflugt kan vel gribe og begejstre unge enkeltvis, — men en saadan Kristendom bliver dog aldrig i udpræget Forstand de u n g e s Kristendom.

Hvor langt lyfteligere nu! Det synes mig, at de levende evangeliske Strømninger Verden over for Tiden er i Færd med at rive alle uretelligede Klostermure ned, men samtids stræber at bevare og højne selve det kristne Ideal. Det hellige Ideal er for Tiden i bedste Forstand blevet verdsliggjort. Det er ikke skult borte i Sætte og Rutte, men re rejst som et Banner midt iblandt Folkene; det er gaaet ud i Verden; det staar (som Wisdommen i Salomons Ordsprog) „paa Toppen af Højene, paa Stierne og ved Portene“, og det tilraaber enhver; bliv tun i dit jordiske Raal, men søg der, hvor du staar, at leve op til Kristi Naads fulde Maal.

Og dette det kristne Ideal er for Tiden solidt underbygget. Det er jo Gud selv, ikke nu som i Renaisances Dage, da hetenst Livsnødværlig og fræk Libertinisme marvstjal selve Kristendommen, saa man fandt det ganske i sin Orden, at Kristus beste sin Trone med Jupiter og Apollo; — eller som i hine Fornufttroens Tider, da Evangeliet sin Bin havde mistet sin Smag og Sandhedens Salt sin Kraft, fordi det blandedes med Menneskespræk og Menneskesnak. Nu til Dags formaar „Himmeriges Rige at hævde sin Selvtændighed baade overfor antikristelig Humanisme og navnt kristelig Humanitet.

Ja, vor Slægt er kristelig set lyftelig stillet — ikke mindst naar vi sammenligner den med tidligere Slægter i v o r t e g e t Aarhundrede. Det er ikke nu som i Midten af Aarhundredet, da æstetiske og politiske Interesser i saa stort Maal satte levende Kristendom i Skygge eller gjorde den hegeliansk og forvirkede den til Spekulationens Rige et eller andet Sted østen for Sol og vesten for Maane. — De Interesser, som nu i særlig Grad optager Tiden — de sociale — de har det særegne ved sig fremfor de politiske og æstetiske, at de ikke som hine sætter Kristendommen i Skygge, men tværtimod raaber den op og trækker den frem af sit Skjul — frem i Fronten. —

Og hvor langt lyfteligere er vi saa ikke stillede end Halvfjerdsfernes Ungdom! Den levende kristelig set i de dødes Rige i Modfæring til os. Den Gang lamflog den nytestamentlige Kritik og Darwinismen som to Medusaer de unge, saa de mistede baade Sedelighed og Tro — nu stiger Guds Naads Søster atter i Folkene og knopper et nyt Jrefsens Foraar for Herren.

Sandelig: Lovbet for os er salbet i liflige Tider! Ikke som om vi nu skulde være komne ud over alle tidligere Kirketiders Vildfarelser og Stapanter. Nej — det er ikke min Mening; — vi har saamænd nok ogsaa nu til Dags af kirkelig og teologisk Forvirring — — nok baade af forfædret Fornufttro og spidsfindig Dogmesnak og falsk Verdensflugt og meget andet. — Men som Helhed, det vover jeg at paaftaa, møder dog Evangeliet de unge i denne Slægt saa friskt og ligevægtigt, saa sejerstærkt og maaltbevidst som aldrig før. Forvirringen har allerede naaet det Punkt, da det ikke er vansteligst at se, at Raas er ved at afsløre Rosmos. Og det stulte Rosmos — det stulte ny kristelig Sandhedsharmonier, der er ved at dannes, er en saare lyftelig Forening af disse fire Sider: det grundtrifselige og det naturligmenneskelige, det ideale og det praktiske. Ad hvilke Vej den lyftelige Forening arbejder sig frem netop i vor Slægt, saa vi her gaa forbi — blot det er tillert, at Guds Menighed i sit Syn paa Evangeliet som Helhed nu bedre end før har lært at give Gud, hvad Guds er, og Kejseren, hvad Kejserens er. Der er en vaagende Forstaaelse af det naturlig-menneskelige relative Net, baade i Betydningen af det legemlige Net, det individuelle Net og det tidshistoriske Net. Og denne Forstaaelse er som Helhed naaet, uden at det grundtrifselige er blevet forfalsket, eller de hellige Idealer fortrængte, eller den praktiske Virkekræft lammet. — Dette er stort — dette er et herligt Vidnesbyrd om Evangeliets Sandhed og Kraft i vor Slægt.

Og hvorfor siger jeg saa dette? For at forherlige vor egen Slægt og opheje os over andre Kirketider?

Nej — det være langt fra. Jeg siger det for at give Nutidsindhold, Aktualitet, til Johannes den Døbers Ord: „Himmeriges Rige er nær“. Thi saa sandt Evangeliet nu til Dags hærken er dissent eller mumieagtigt eller forstillet eller opstillet, men sundt, naturligt og virkelighedsmærket — saa sandt er Himmeriges Rige ogsaa kommet nær til denne Slægt og særlig til de unge i denne Slægt. — Evangeliet har paany bevist sin Ungdom og har derfor Krav paa Ungdommen som aldrig før.

(Fortsættes.)

Hvor Danskerne i Amerika findes.

(Fortsat.)

Danskfødte i de Forenede Stater, fordelt i Countier.

Table with columns for State/County and Number of Danes. Includes sections for Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New Mexico, and North Carolina.